

Dimmalætting 20. april 2010

Sjúrður Skaale

Christian Andreasens jukeboks

Christian Andreasens jukeboks spiller for fuld udblæsning i Sosialurin i mandags. Men musikken er mistænkeliggørelse, usandheder og misforståelser....

Christian Andreasen, jurist, har i Sosialurin i mandags en kronik om forslaget til forfatning.

Han har ikke høje tanker om forslaget – og især ikke om, at der findes jurister, som mener, at det er et godt forslag. Dette får ham til at citere Astrup Hansen for at sige, at jurister er som jukebokse. De spiller den melodi, du beder dem om at spille – såfremt du putter penge i maskinen.

Jeg skal ikke gisne om, hvem der har puttet penge i Christian Andreasens jukeboks. Men jeg håber at beløbet er beskedent. Dette fordi Christians kronik er dårligt underbygget. Den er fuld af gisninger, faktuelle fejl og misforståelser.

Faktuelle fejl

Christian har en masse mistænkeligheder, som ikke er nogen bemærkning værdig. Men blandt de faktuelle fejl findes disse:

”Forslaget er behandlet i hemmelighed og for lukkede døre.” Well. 10 lagtingsmedlemmer har siddet i den sidste kommission. Inkluderer udskiftninger og reservefolk er tallet vist nok 14. Disse har efter eget skøn kommunikeret med sine partier. Og kommissionen har afholdt møder med jurister og andre relevante personer. Er det hemmeligt...? Bag lukkede døre...?

”Forslaget er ikke sendt i høring nogen steder”. Det passer ikke. Det er sendt i høring hos relevante institutioner.

”Det er mig fortalt, at lagtingets administration, som har forsøgt at gøre indvendinger, er sat udenfor døren.” I visse spørgsmål har der været uenighed mellem præsidiets og administrationen. Men det er noget vrøvl, at nogen er ”sat udenfor døren”. Personer fra administrationen har i en periode haft sekretariatsopgaven, og forslaget er nærlæst sammen med administrationen, som er kommet med konstruktiv kritik. Kritik, som i flere omgange er taget ad notam.

”Eksterne jurister er indkaldt som forsvarsadvokater for forslaget.” Omkring syv respekterede jurister og samfundslærde er anmodet om at nærlæse forslaget, og at komme med kritik – som i flere omgange er taget ad notam. Der er ingen, som har været ”forsvarsadvokat”.

Verdensbilledet rystet

Christian har været så arrig da han skrev, at han skyder i alle retninger. Derfor er det vanskeligt at finde noget tydeligt fokus i kronikken.

Men det, som synes at pine ham mest, og som han ”ikke kan leve med” er dette, at der findes jurister ”som siger godt for forslaget”.

Det forstyrrer hans verdensbillede, at ”en ny slags færøske jurister er kommet frem i lyset. De taler i hvert fald ikke det samme juridiske sprog, som jeg lærte i begyndelsen af firserne på Universitetet i København.”

Og hvad var det så, som Christian lærte i København?

Jo, han forklarer os bl.a. at ”Færøerne har en grundlov og at Færøerne er og har været en del af det danske kongerige igennem århundreder.”

Vist så. Men dette er den simple udgave.

Lærte Christian ikke også i København, at Færøerne altid har været et selvstændigt jurisdiktionsområde? Og at vi stadigvæk er det? At hjemmestyrelsen, formalistisk set, aldeles ikke er i overensstemmelse med den danske grundlov? At det, formalistisk set, er et brud på grundloven at vi udarbejder love og indkræver skat på Færøerne? At vi forvalter vores undergrund? At vi forhandler om fiskerirettigheder?

Kender han ikke engang så meget til færøsk historie, at han ved, at den danske grundlov ikke har været nogen stram spændetrøje omkring færøsk politik? At danske og færøske myndigheder igennem politiske aftaler har udvidet den efter behov?

Nej, det lærte han efter alt at dømme ikke.

Og dog!

Han siger jo også, at såfremt færinger enes om at organisere sig som selvstændig nation og er villig til at betale for det, så ”kan resten ekspederes med et postkort til Danmark.”

Interessant. Fordi såfremt vi er fuldt underlagt den danske grundlov, så kan vi altså ikke løsrive os med et postkort. Dette tillader grundloven ikke....

Tillader den danske grundlov

Alligevel har vi altså, ifølge Christian, fuld ret til løsrivelse. Men selvom vi også i dag på flere områder lever og handler i strid med den danske grundlov, så mener Christian at det er en skandale, at det ”nuværende forslag til forfatningslov er direkte i strid med grundloven.”

Men er forslaget nu det?

Hvis du forholder dig til det, som Christian lærte i de glade dage i firserne, kan svaret måske blive et ja.

Men hvis du bare har et gram af politisk realitetssans, er der intet problem.

Forslaget fastsætter, at det færøske folk har magten i landet. Det er altså det færøske folk, som kaldes vores "højeste retskilde". Og det færøske folk (eller dens politiske system) kan ikke enes om andet end, at danske myndigheder fremdeles skal forvalte en del af magten.

Dette tillader forslaget til forfatning. Og derfor er der ikke noget problem. Den færøske forfatning tillader den danske grundlov at fungere på Færøerne, så længe færinger ikke ønsker det anderledes.

Misforståelser

Christians kronik bygger på flere misforståelser.

Det er en misforståelse, at det kun er lande med suverænitet, som kan have sin egen grundlov. Lande, som har meget mindre selvbestemmelsesret end Færøerne, har egen grundlov. Selv amerikanske stater har deres egne grundlove.

Og så er det begrebet retskilde.

Christian synes at mene, at den danske grundlov er den øverste retskilde på Færøerne. Derfor må den altid respekteres. Kommer vi på konfrontationskurs, må vi ændre kursen. (Men ikke hvis vi løsriver os...).

Men den demokratiske betragtning er, at magten kommer fra folket. Folket er retskilden. Og færinger har hverken skrevet eller vedtaget den danske grundlov. Det er ikke en demokratisk betragtning, at den skal stå over det færøske folks vilje.

Selvfølgelig skal den danske grundlov respekteres. Men den skal ikke forhindre os i at fastsætte vore egne værdier, vores stillingtagen og vores rettigheder i vores egen forfatning.

Og det er lige i denne pragmatiske verden, vi lever i. Det er nemlig også en misforståelse, at forholdene mellem Færøerne og Danmark altid bygger på juridiske formaliteter. Selvfølgelig stiller juraen begrænsninger, men det sker meget tit at politiske aftaler skærer hul i de juridiske rammer. Også, når rammerne kaldes den danske grundlov.

Christian siger, at "På Færøerne synes politikerne at have glemt den korrekte rækkefølge som er, først politik og derefter jura."

Det er alligevel mærkeligt, at han skal sige det. Idet det er præcis det, som han selv har glemt....